

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția: Strada Academiei No. 6. Administrația: Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	Abonament: Exemplarul 5 Lei Pe un an 200 Lei
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

No. 3078—1929.

Concurs la parohia Ciumești.

Pentru complenirea parohiei Ciumești (districtul Ieriului) prin aceasta publicăm un nou concurs cu termenul de 1 Decembrie crt.

Oradea, Șed. Cons. din 31 Octombrie 1929.

No. 3080—1929.

Concurs la parohia Sântlazar.

Pentru complenirea parohiei vacante din Sântlazar (districtul Barcăului) prin aceasta publicăm concurs cu termenul de 15 Decembrie crt. până când cererile se vor înainta acestui Ordinariat.

Oradea, Șed. Cons. din 31 Octombrie 1929.

PARTEA NEOFICIALĂ

In preajma Congresului de constituire a A. G. R. U.-lui.

În 23—24 cor. se va ținea la Blaj marele congres de constituire a Asociației Generale a Românilor Uniți (A. G. R. U.) În vederea acestui congres s'a adunat Vineri în 8 Nov. la Cluj comitetul de inițiativă, pentru a pregăti toate cele necesare pentru congres. S'au desbătut din nou Statutele pentru a avea un proiect concret și definitiv care se va supune congresului spre discuție și votare; s'au discutat combinații cu privire la alcătuirea primului *comitet central* și asupra activității lui inițiale; s'a fixat apoi programul definitiv al celor două ședințe de constituire din 23 Nov. și al celei festive prezidată de Înalt P. S. Sa metropolitul Duminică în 24 c.

Fără îndoială că congresul dela Blaj din 23—24 cor. al AGRU-lui va fi un puternic început al campaniei de organizare a acestei asociații atât de necesare și actuale pentru viața religioasă a mirenilor bisericii noastre. Lucruri bune de realizat în domeniul religios și social sunt atâtea, încât vor trebui trezite și angajate toate forțele active ale bisericii pentru a putea realiza măcar o parte din ele. Nervii motori ai acestei organizații vor fi preoții din păstoria sufletelor, dela a căror zel și interes depinde viabilitatea acestei pre-

actuale și preanecesare asociațiuni.

De aceea plănuitorii și conducătorii noii asociațiuni religioase-culturale vor apela la concursul, sprijinul și îndoita activitate a preoților din păstoria, acordându-le atât în comitetul parohial, și diecezan, cât și în cel central din Cluj, locul ce le compete ca unor necesari animatori ai cauzei.

Repetăm, fără de zelul și concursul preoțimii din păstoria sufletelor puține nădejdi sunt că AGRU-l se va organiza pe toate parohiile provincie noastre bisericești și, mai ales, ca organizat fiind, să aibă și o activitate permanentă. Privim cu cele mai bune nădejdi în fața organizației mirenești ce ia ființă în biserica noastră; va fi un nou prilej de apropiere și colaborare între cler și credincioși. De aceea din parte-ne îndemnăm preoțimea cu toată căldura să poarte tot interesul acestei noi organizațiuni, nizuindu-se prin silințele ei să cointereseze pe toți mireni de ea, făcând astfel ca AGRU-l să devină un puternic și viabil organ de intensă activitate religioasă culturală în parohii, în dieceze și în întreaga noastră biserică unită cu Roma. Cu Dumnezeu înainte!

P. T.

În căutarea unui ideal.

Spectacolul ce-l prezintă viața socială după marele cataclism din 1914—1918, îți face impresia că omenirea este un imens bolnav, ale cărui membre — popoarele — se sbat frământate de vedenii îngrozitoare. Au trecut 10 ani de când s'a înfiripat noua așezare socială și politică a popoarelor, și s'a pus în funcțiune toată șurubăria noii organizațiuni de state. Dar mașinăria pare hodorogită, cu toate că abia e la început. Scârțâie troznind din închieturi, cu toate că nici un popor — și în locul întâiu al nostru — nu se poate plânge de criza de oameni, cari vreau — cu sila chiar — să-l fericească.

Nu se poate spune că activitatea omenească ar stagna. O febrilă mișcare și activitate se desfășoară pretutindeni: văzduhul vujește spintecat de monstri din metal, cari se avântă cu o cutezanță oarbă în lupta surdă cu forțele naturii, care par'că se dă învinsă desvâind nebănuite mistere; ce părea neînving, se învinge: dispăre distanța ca roua de fața soarelui; hotarele, cari până mai ieri formau un zid, ce nici cu gândul nu-ți eră iertat să-l treci, astăzi sunt niște biete răzoare, cari delimitează țările ca pe niște holde; organizațiuni sociale, culturale, economice și politice, cu și fără statute, forfotesc în toate unghiurile țării, toate vreau să-l fericească pe om...

Și totuși nicăiri nu este mulțumire, nu este fericire. Nu, pentru că lipsește *sufletul*; toată frământarea omenească este lipsită de *spiritul* acela, care toate le armonizează, toate le îndreaptă către o țință comună mai nobilă, care pătrunde întreg mecanismul vieții dându-i un rost, ce stă mai pe sus de vremelnicia momentului. Conștiința unei vieți care nu este osândită la moarte, ca cea care se scurge pe scoarța mult încercată a globului terestru, și mai pe sus de toate: *conștiința răspunderii* pentru faptele săvârșite pare că a trecut în domeniul basmelor, pe cari nici copiii de azi nu le mai pot gusta cu aceea senină înduioșare ca semenii lor de altă dată. Lipsește *idealul* care să atragă sufletele cu puterea irezistibilă a *suprafirescului*.

Resturile generației care a făcut războiul — cum se spune, — și cea după război s'a ales cu o concepție de viață desechilibrată. Forța brutală care, în concepția elică a unora, primează dreptul, a izbit cu atâta furie în sentimentul moral creștin al dreptății, al milei și al compătimirii, reducând la zero valoarea vieții omenești, încât omul *animal*, care mai nainte nu prea cutează să se hărțuiască așa de nerușinat împotriva omului *spiritual*, a început să rânjească cu dispreț în fața idealului căruia i-se închină o lume întregă de aproape două mii de ani:

„*Fericiți cei ce plâng, căci aceia se vor mângâia;*

„*Fericiți cei blânzi, căci aceia vor meșteni pământul;*

„*Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșează de dreptate, căci aceia se vor sălura;*

„*Fericiți cei milostivi, căci aceia se vor milui;*

„*Fericiți cei curași cu inima, căci aceia vor vedea pe D-zeu;*

„*Fericiți făcătorii de pace, căci aceia fiii lui D-zeu se vor chemă;*

„*Fericiți cei prigonii pentru dreptate, căci acela este împărăția cerurilor*“ — (Mat. 5, 4—10).

Să se petrea ă cu atențiune coloanele măcar ale unui număr din vreun cotidian din țară, și se va convinge oricine, că toate aceste învățături ieșite din gura Blandului Nazarenean, sunt disprețuite cu cea mai sfidătoare nerușinare, și sunt nesocotite cu cea mai condamnabilă ignoranță. Așa se explică că sunt apărați și chiar proslăviți cei cari se susțin prin jaf în aganiseala altuia, cei cari își clădesc un pedestal de glorie prin risipa bunurilor comune; sunt suferiți să apere dreptatea, cei cari, în numele dreptății chiar, nu sunt vrednici nici să inspire aerul țării care îi ocrotește; așa se explică atrofierea simțului realității morale în societate, care suferă să o conducă către fericire și către idealul moralității, aceia cari sunt vecinic piatra de scandal, sunt, chiar negarea oricărei moralități; așa se explică că cei cari vreau să fericească — zic ei — neamul, se dușmănesc între ei mai abitur ca cele mai sălbatice fiare, gata să-l sfășie pe ori cine ar cuteză să contrazică modul lor de a vedea, și mai vârtos de a lucra pentru... întărirea lor și slăbirea neamului.

Biet popor, care, ca și nu bolnav închipuit, se lasă schingiuit pe masa de operație, fără să-și dea seamă, că boala lui nu este de natură să se vindece prin amputări, sau prin sugeri poficioase de lipitori și paraziți de toate categoriile. Nu este bolnav trupul lui, căruia D-zeu i-a dat putere și bunățate invidiate de toată lumea, ci boala lui este *sufletească*. Microbii descompunerii sufletești s'au încuibat în organismul lui și acestia produc amețelile și perturbațiile vieții, acestia îl fac să se împletească în mersul său.

Sufletul omului din zilele noastre este slăbit, obosit, copleșit de toate ispitirile lumii îndușmănite cu sine însăși, hărțuit de toate curentele propovăduite de cei mai zvăpăiați aventurieri exploatare ai confuziei generale produsă în sufletul omenirii de zguduitoria dramă a vieții sociale mondiale, prin care s'au sdrobit atâtea ambiții și încredere deșarte; monit de pescuitorii în apa tulbure a prefacerilor anevoioase și încălcite între cari se sbate astăzi viața socială în toată lumea. Vrăsmășia dintre popoare s'a întins și asupra fiilor aceluiasi popor, în familii, până chiar și copii sunt divizați în grupuri, cari se sfășie ca niște pui de bestii. Involuntar își vin în minte cuvintele Mântuitorului: „Se vor scula limbă pe limbă și împărăție

pe împărăție, și vor fi ciume și foamete și cutremure pe alocurea; și se vor sminti mulți și se vor vinde unul pe altul, și va urî unul pe altul. Și mulți proroci mincinoși se vor scula, și vor înșela pe mulți. Și pentru înmulțirea fărădelegii, dragostea multora va răci." (Mat. 24, 8, 10—12).

Dar să nu se uite, că zizania dintre oameni este opera celui rău; acesta, dușmanul omului, a venit noaptea și a semănat neghina care a împânzit holda întreagă. Secerișul e aproape, când neghina trebuie aleasă din grâul cel curat și aruncată în foc (Mat. 13, 24—30).

Să se scoată duhul rău din suflete și se vor

însănătoși și trupurile. Aceasta este *operația* de care are nevoie omenirea întreagă. Nu exclusiv însănătoșirea materială numai cu strivirea celui ce-ți stă în cale, după obiceiul animalelor necuvântătoare, ci, în rândul întâiu, *însănătoșirea spirituală*.

Aceasta se va face altoind în suflete o nouă concepție de viață, un nou ideal, care stă mai pe sus de hărțuiala și sfășierile proprii omului animal, și care te împintenă să-ți îndrepti privirea și atențiunea către cel ce ne strigă: „*Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni pe voi!*”

Cărrile acestui ideal le vom căuta.

N. FLUERAȘ

Advențiștii.

Prea dese ori aud credincioșii noștri în timpul din urmă numele Advențiștilor, dar spre marea noastră părere de rău deasa auzire nu aduce cu sine și o limpede înțelegere a acestui nume, și mai ales nu aduce cu sine de loc înțelegerea primejdiei mari ce se ascunde sub acel nume; El însemnează (la prima vedere): oamenii, cari așteaptă sosirea Domnului, vrea să zică, se pare, că însemnează ceva bun, folositor; a rare ori însă se potrivește așa puțin numele cu însemnarea sa, cu adevărul însuși ca la Advențiști. Ori cât de frumos să fie acel nume, ori cât de frumoase să fie cuvintele în gura acelora, cari cu acel nume umblă între credincioșii noștri, ori cât de darnici să fie Advențiștii cu cărțile lor, împărțite deseori credincioșilor noștri gratuit, — lăsați uneori în casele noastre cu de-a sila, împotriva voinței noastre, — de Advențiști, de cari trebuie să se ferească fiecare catolic.

Știm prea bine că ni se va răspunde din partea unora: „La Advențiști n'am găsit nimica rău, din potrivă, multe lucruri bune”. Acelora cari vorbesc așa să le aducem aminte de cuvintele Mântuitorului: „*Feriți-vă de proroci mincinoși cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori*”. (Mat. 7. 15). Mântuitorul a pregătit pe credincioșii săi, că la dânșii vor veni oameni arătându-se la vedere blânzi, și chiar cu un nume sfânt, cu numele prorocilor, adică a trimișilor lui Dumnezeu. Cu toate acestea Mântuitorul ne dă povață bună, zicând că tocmai astfel de oameni ne pot înșela, fiind proroci mincinoși, nu trimiși de Dumnezeu ci din potrivă, lucrând împotriva lui Dumnezeu și a mântuirii sufletelor, și deaceia, asemenea lupilor răpitori.

Dar cum să ne ferim de acei proroci mincinoși, cum să-i cunoaștem, ca să ne putem păzi de ei? Mântuitorul în bunătața sa ne dă un semn sigur zicându-ne: „*Din rodirile lor îi veți cunoaște pe dânșii*”. (Mat. 7. 16.) Care este rodul Advențiștilor? Rodul lor este, că despart pe catolicii ușuratici și slabi în

credință de una, sfântă, catolică și apostolică biserică, de sfânta liturghie și de sacramentele orânduite prin Hristos.

Un asemenea rod însă este într'adevăr rău și foarte stricător. Să nu uităm, ce scrie sfântul Augustin: „*De nimica să nu se teamă creștinul așa, ca de despărțirea de trupul lui Hristos*.” Biserica catolică este tocmai trupul cel mistic al Mântuitorului. Sfântul Pavel n'a scris către niște Advențiști, ci către catolicii cei dintâiu: „*Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulări în parte*”. (I. Cor. 12. 27.) Din sânul acestei sfinte biserici stăruiesc Advențiștii să smulgă scumpul nostru popor, ca să nu mai facă parte din turma cea cuvântătoare a lui Hristos, ci din secta lor, ca să nu mai asculte de episcopi și preoți, ci de niște oameni, cari umblă pe lume haimană și despre cari nici nu se știe câte odată, de unde au venit și ce vroiesc într'adevăr. Să nu uite poporul nostru nici odată cuvintele serioase ale Mântuitorului (Mat. 18, 17.): „*De nu va asculta cineva nici de biserică, să-ți fie fie ca un păgân și vameș*.” Fără mare greutate, însă, putem afla, că Advențiștii nu vorbesc despre nimeni așa de rău ca tocmai de sfânta noastră biserică catolică. De dânsa în nici un chip nu voiesc să asculte și aceasta trebuie să ne fie de ajuns, ca să ne ferim de dânșii.

În evanghelia sf. Matei (28, 18) citim că Mântuitorul nostru vrând să părăscască această lume, a zis Apostolilor săi: „*Datumi-s'a mie toată puterea în cer și pe pământ. Dreptaceea mergând învățați toate neamurile botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh... și iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacului*”

Din aceste cuvinte vedem, că Apostolii trebuie să fie în lume până la sfârșitul ei și că Isus cu puterea sa în cer și pe pământ este cu dânșii „*în toate zilele până la sfârșitul veacului*”. (Mat. 28. 20.)

Apostolii au murit, ei au încetat a trăi în lume ca persoane fizice, dar din cuvintele Mântuitorului

iese, că ei vor avea deapaurarea urmași legitimi în persoanele episcopilor în frunte cu sfântul Părinte, urmașul sf. Petru. Adevărata biserică a lui Isus a avut așa dar începutul său cu sf. Apostoli și cu dâșii trebuie să existe totdeauna, atunci și Hristos va fi cu dânsa, căci numai Apostolilor le-a făgăduit Isus, că va fi cu dâșii până la sfârșitul lumii. Apostolii prin urmașii lor trebuie să învețe poporul creștin, trebuie să-l boteze și trebuie să-l cârmuiască.

Să întrebăm însă pe Adventiști, de când există ei; să-i întrebăm dacă dela Petru și Andrei, Ioan și Iacov, și dela ceilalți Apostoli înainte cu aproape 1929 de ani. Vom vedea îndată, în ce încurcătură se vor afla Adventiștii la această întrebare a noastră. Ei vor începe a întoarce cuvântul în toate părțile și la sfârșitul sfârșiturilor vor trebui să mărturisească, că sunt o sectă de o dată cam recentă, o sectă, care s'a ivit în America, unde o mulțime de secte se ivesc și pier.

Una dintre aceste secte americane sunt și Adventiștii, cari și-au avut începutul lor în anul 1833. Ce însemnează aceasta?

Mântuitorul nostru ne povestește la sf. Matei (13. 5.) despre sămânța, care a căzut pe pietriș și s'a vestejit în curând, pentru că n'avea rădăcină. Ceva asemenea este cu Adventiștii. Biserica catolică stă acum în lume de aproape două mii de ani, ea are rădăcinile sale în înțelepciunea și dragostea lui Isus însuși. Dar Adventiștii nici n'au o sută de ani, ei nu s'au prezentat înaintea lumii în ziua Rusaliilor după înălțarea Domnului, cu pogorirea sfântului Duh și cu minunile făcute din partea Apostolilor, ei nu sunt clădiți de mâna lui Isus pe piatra sf. Petru, pe care porțile iadului nu o vor birui.

Dar Adventiștii sunt cam îndrăzneți și semeți. Ei se laudă și se fălesc în gura mare înaintea oamenilor, că deși creștinismul într'adevăr trăiește de mult în lume, dar creștinismul adevărat de abia ei l-au descoperit. Creștinii au trebuit să șează în întuneric mare, până ce în anul 1833 a răsărit soarele Adventiștilor și a dat lumii lumină.

Asemenea vorbe sunt foarte păcătoase. Isus a învățat (Ioan 8. 12): Eu sunt lumina lumii, cel ce vine după mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții. Lumina așa dar trebuie să o căutăm la Isus, iar nu la Adventiști. Isus însă a spus Apostolilor săi (Luc. 10. 16): Cel ce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă, și cel ce se lapadă de voi, de mine se lapadă. De voim așa dar, să avem lumina lui Isus, nu trebuie să ne căutăm niște învățători noi, cari s'au ivit în America (1833), ci trebuie să ascultăm pe Apostolii lui Isus, cari ne învață în persoanele urmașilor lor. Cu dâșii, nu cu învățătorii americani dela 1833, este Isus și-i ferește de orice greșeală până la sfârșitul veacului.

Sfântul Pavel numește biserica lui Isus; casa lui Dumnezeu, stâlp și întărire a adevărului. (I. Tim. 3.

15) Mîntea sănătoasă zice fiecărui creștin, că nu este cu puțință, ca Dumnezeu să fie casa sa clădită pentru mântuirea oamenilor 1833 de ani în întunericul greșelilor și rătăcirilor omenești. Afară de aceasta cum să fie biserica stâlp și întărire a adevărului, dacă 1833 de ani de loc n'a cunoscut adevărul, ci a trebuit să aștepte să vie Adventiștii? Atunci Adventiștii ar fi de abia acel stâlp al adevărului, dar pe dâșii nu i-a cunoscut nici un Apostol și nici unul dintre sf. Apostoli n'ar fi vrut să fie cu veneticii de Adventiști.

Apostolul Pavel ne învață în scrisoarea sa către Efeseni (4. 11) că Hristos a dat în biserică sa „pe unii apostoli și pe alții proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători... ca mai mult să nu fim prunci învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățaturii prin amăgirea oamenilor, prin vicieșugul amăgitor al înșelăciunii“. Vedem așa dar că păstorii și învățătorii noștri trebuie să fie trimiși de Hristos, întocmai cu Apostolii înșiși, și anume pentru că să nu fim prunci învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățaturii, ci ca să ajungem toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu“. (Ef. 4. 13) Cum se întâmplă aceasta? Cum vor veni învățătorii și păstorii noștri dela Dumnezeu tocmai ca sfinții Apostoli înșiși? Isus a ales pe Apostolii săi și le-a dat puterea cuvenită, iar Apostolii la rândul lor au ales și au sfințit pe urmașii lor și le-au lăsat drept sfântă moștenire puterea primită dela Hristos. Așa sunt trimiși păstorii și învățătorii noștri dela Hristos. Nouă catolicilor ne este foarte ușor a arăta, că păstorii noștri, episcopii noștri, sunt într'adevăr urmașii Apostolilor. Chiar pe timpurile cele mai vechi ale creștinismului sfântul Anaclet, papa Romei, al treilea urmaș al sf. Petru Apostolul a poruncit, ca fiecare episcop nou ales să fie hirotonit numaidecât de către trei episcopi împreună. Așa poporul creștinesc este cu totul sigur, că la păstorii noștri a trecut într'adevăr puterea dată Apostolilor din partea lui Hristos. Episcopii noștri la rândul lor hirotonesc pe preoții noștri și-i trimit popoului credincios. Cu acești episcopi și cu acești preoți este Hristos până la sfârșitul veacului și face, ca prin învățatura lor să ajungem toți la unirea credinței.

Să întrebăm însă pe Adventiști, cine le-a dat lor dreptul de a predica, cine i-a trimis ca păstori în comunitățile creștinești? Când Pavel și Varnava erau aleși să meargă în lume, spre a predica cuvântul lui Dumnezeu, n'au făcut-o de capul lor, ci sfântul Duh porunci (Fapte 13. 2): Osebiți mie pe Varnava și pe Saul la lucrul, la carele i-am chemat. Dar creștinii nu se mulțumiau nici chiar cu această chemare a sfântului Duh și prorociei și învățătorii din Antiohia, unde trăiau Varnava și Pavel, „postind și rugându-se au pus pe ei mâinile și i-au slobozit“. (Fapt. 13. 3). Iată creștinii cei dintâi știau prea bine, că în biserica lui

Hristos nimica nu trebuie să se facă fără cei mai mari puși de Dumnezeu. Cine dintre noi dorește a trăi într'adevăr în duhul acelor creștini, trebuie să respecte ca și dâșii rânduiala bisericească, trebuie să asculte de episcopii și preoții noștri în frunte cu sfântul Părinte Papa Romei.

Dar Adventiști nu vroiesc în nici un chip să asculte de Papa și de episcopi, ei fac toate după placul lor. Ei zic că au și ei cârmuitori, învățători, predicatori; dar, cine a dat acelor oameni puterea de a predica și de a cârmui pe alții? Intr'adevăr nici un predicator al Adventiștilor nu se poate legitima ca episcopii noștri, că și a luat puterea dela Apostoli. Nici un predicator al Adventiștilor nu și-a întărit învățăturile sale prin minuni. Dar mulți sfinți episcopi și preoți, cari au predicat credința catolică, au făcut minuni mari și multe, și fiindcă noi ne fim de credința aceea întărită prin minuni, nu ne trebuie nouă numai decât minuni noi, ci ne ajung minunile făcute prin Apostoli și ucenicii lor.

De altfel Isus a făgăduit (Ioan 14. 12): „Cel ce crede întru mine, lucrurile pe cari le fac eu, și acela le va face: și mai mari decât acestea va face“. Și

slavă Domnului, aceste cuvinte ale Mântuitorului se adevăresc în decursul veacurilor. Și aceasta nu numai în vremile vechi, căci doară biserica noastră poate arăta între fii săi, în toate veacurile și sfinți și minuni. Minuni mari a făcut sfântul Niculai, minuni mari a făcut sf. Grigorie, numit cu dinadinsul făcătorul de minuni, minuni a făcut mai târziu sf. Antoniu, sf. Francisc Saveriu, minuni a făcut pe timpurile noastre sf. Tereza de Pruncul Isus, sfântul paroh Ioan Vianney, fericitul Ioan Bosco. Minunate vindecări putem constata în fiecare an la Lourdes în Franța, unde Maica Domnului se arată prea milostivă la rugăciunile credincioșilor, și unde niște medici rânduiți anume examinează foarte serios, dacă boala vindecărilor a fost adevărată și dacă vindecarea este temeinică și traianică.

Deși însă Adventiștii răspândesc multe cărți, deși vin cu mulți bani și cu vorbe răsunătoare n'au făcut nici o minune. Se vede, că secta lor este stearpă, că n'are de scut mâna lui Dumnezeu, că este un sad „care nu l-a sădit Tatăl cel ceresc“, (Mat. 14. 13) de aceea nici nu aduce rodirile cerești ale minunilor.

P. Felix Wiercinski.

Parohie ortodoxă cu credincioși uniți.

Să nu creadă on. cititori că doară aceasta s'ar fi întâmplat pe fabuloasa insulă Atlantis, nu, aceasta minunăție s'a întâmplat la noi în România, și — recunoaștem — este o minune special ortodoxă. La granța de Vest a țării s'a înființat prin 1926 o colonie între comunele Doba și Moffinul mic, adunându-se 75 familii — după cum spune ancheta oficială pe baza căreia scriem cele ce urmează — dintre cari 9 ortodoxe și restul de 66 gr. cat. adică: *uniți*. Episcopia noastră din Oradea a sesizat ministerul Agriculturii și al Domeniilor, care a ordonat o anchetă finută la fața locului în ziua de 29 Oct. 1929. Iată ce s'a constatat cu ocaziunea acestei anchete:

Zeloșii și neodihniții bisericii dominante au pus mâna pe un normalist cu numele de familie: *Purdel* (numele de botez î-mi scapă), l'au popit la repezeală și l'au trimis între coloniștii români așezați în noua colonie: *Colonel Paulian*. Ajuns aici a început să amenințe pe bieții oameni că de nu se vor da de ortodoxi nu vor fi împroprietăriți și vor trebui să părăsească vetrele ocupate; apoi a întocmit o conșcriere în care fără știrea și fără învoirea lor au fost trecuți toți de ortodoxi. Pe baza acestei conșcrieri făcută fără nici un scrupul, la cererea episcopiei ortodoxe, Ministerul Cultelor a aprobat la 20 Sept. 1926, No. 37305, înființarea unei parohii ortodoxe în colonia *Colonel Paulian*.

Parohia trebuia și împroprietărită. Aceasta s'a făcut pe baza unui proces verbal redactat de un in-

spector general agricol în care se spune că fiind coloniștii *toți români*, au drept să ceară împroprietărirea bisericii lor *românești*; dar nu s'a spus că aco'o sunt 66 familii gr. cat. și numai 9 ortodoxe. (Cu acest proces verbal, pe care-l are în copie, vrea să se justifice preotul ort. *Purdel*).

S'a înființat, dar, parohie ortodoxă și s'a și împroprietărit *ca parohie ortodoxă*; dar cu toate acestea nu era ortodoxă. De aceea s'au pus pe lucru: preotul *Purdel* și cu organele serviciului agricol din Satu-Mare. Au început cu o terorizare sistematică să înduplece pe coloniștii uniți să se lepede de legea lor, pentrucă, dacă nu, vor fi mutați din colonie. Așa agronomul *Ionescu* veni în colonie în ziua de 28 Iulie 1929 și în prezența preotului unit din Doba, Ioan Soran, a spus coloniștilor că în colonie nu sunt decât *ortodoxi*, iar dacă vre-unul s'ar declara că este unit numai de cât va fi mutat la altă colonie. Apoi la 25 August 1929 veni în colonia în chestiune consilierul agricol *Theodoriu Drăgan* și a spus coloniștilor uniți, că dacă nu vor trece la ortodoxie toți vor fi mutați la colonia *Nicula*, colonie ortodoxă. 9 dintre ei, intimidați s'au prezentat și au declarat trecerea; dar la 23 Septembrie 6 dintre aceștia au revenit asupra declarațiunii lor din 25 Aug. motivând revenirea cu aceea, că și *declarațiunea din 25 Aug. au făcut-o intimidată de consilierul agricol Theodoriu, ce i-a amenințat, că dacă nu vor trece, vor fi mutați la colonia Nicula*. Aceasta au declarat-o la procesul

verbal din 23 Sept. 1929. Au fost, deci, 3 treceri, și au rămas 63 de familii unite.

Astăzi colonia *Colonel Paulian*, în privința locuitorilor, se prezintă astfel: sunt 63 familii coloniști Pauliani, toți gr. cat.; 21 familii colonești din Domanești (Paprică) și 20 de familii foști servitori dominali. Total 104 familii, cu 500 suflete uniți, și 12 familii ortodoxe.

Acesta este adevărul, așa s'a făcut parohia ortodoxă cu credincioși uniți în colonia Colonel Paulian.

E de notat, că bieții credincioșii noștri până mai ieri n'au cutezat să facă demersuri, până ce nu se vor vedea definitiv în posesiunea loturilor cu cari au fost împroprietăriți. Aceasta de groaza amenințării popii ortodox și ale organelor serviciului agricol lipsite de scrupul și cari n'aveau nici un drept să se amestece în chestiunile privitoare la credința coloniștilor. Sau dacă au avut ordin să facă acolo o colonie *curat ortodoxă*, atunci să fi adus acolo ortodoxi de baștină. Dar nu, ei au primit uniți, ca prin apucături

mișelești, dacă odată îi vor vedea desprinși de vetrele lor, să-i poată teroriza ca să se lapede și de legea lor, ceea ce — după cum s'a constatat — nu le-a succedat.

Dar cu această constatare oficială chestiunea nu se poate socoti închisă. Ministerul Agriculturii și Dom. este obligat să împroprietărească parohia română *unită* din colonia Colonel Paulian, cu loturile cuvenite, căci sunt în abundență. Pentru că dacă au aflat just să împroprietărească parohia ortodoxă *inexistentă*, atunci este o crimă a nu împroprietări parohia unită care singură *poate și are dreptul* să existe în numita colonie:

Și nu numai atât, Ministerul Cultelor are datoria să cerceteze cum a putut fi dus în rătăcire ca să aprobe înființarea unei parohii ortodoxe inexistente. Să revoace aprobarea, dând dreptul ce i-se cuvine parohiei române unite. Aceasta în interesul păcii și al liniștii sufletelor din acest colț de țară.

Rap.

Misiuni în parohia Rușeni și filiala Hrip.

Despre Misiuni și până acuma s'a scris și s'a vorbit mult; la alte neamuri se practică de zeci de ani cu rezultate uimitoare. Noi abia suntem la început. Și chiar pentru că suntem la început voi arăta ce se poate face și la noi, cum au decurs Sf. Misiuni în parohia *Rușeni* și filiala *Hrip*, ce efecte au avut, ce binefaceri au rezultat din ele. În parohie s'au mai ținut Misiuni în anul 1926 trei zile, sub decursul cărora s'au mărrurisit și cuminecat 116 credincioși ceea ce în proporție cu numărul credincioșilor, constituie un rezultat frumos.

În anul curent Misiuni s'au ținut în zilele de 22—25 Iunie, conduse de Părintele *Atanasie Maxim* egumenul dela Mănăstirea Bicsadului. Deși în 22 l. c. toată lumea era la lucrul câmpului, la glasul clopotului credincioșii îmbrăcați în haine de sărbătoare grăbeau din toate părțile comunei la vecernie; iar cei din filială într'o procesiune frumoasă cu cântece mariane, vineau să asculte cuvântarea Părintelui Egumen. S'a făcut vecernia și Paraclisul. Predica de introducere despre Sf. Misiuni, a impresionat atât de adânc, în cât în ziua următoare Dumineca, n'a rămas aproape nimeni acasă, ci toți, cu mic cu mare, au venit la biserică; iar din filială într'o procesiune grandioasă cu prapori și cu icoana Maicii Dlui, aproape toți credincioșii au venit să asiste la Sf. Liturgie, sub care s'au rostit două predici. Una predică a fost după Evanghelia când s'a făcut și primirea solemnă a membrilor Reuniunii Mariane înființată în a. 1923, decorându-se membri cu medalioane primite pentru acest scop dela Înalt Prea Sfințitul Episcop diecezan; a doua s'a rostit la sfârșitul Sf. Liturgii. În aceasta zi s'au mărr-

turisit și cuminecat 165 credincioși.

Vecernia împreună cu Paraclis s'a ținut în filială, unde s'a rostit a patra predică fiind de față aproape toți credincioșii din Hrip și Rușeni, aceștia din urmă veniți în procesiune. Luni Sf. Liturgie s'a celebrat tot în filială, unde nu numai din Rușeni, ci și din Tătărești a venit popor mult în procesiune. La sfârșitul predicii după Evanghelia s'a făcut și aici, întocmai ca în Rușeni, primirea solemnă a membrilor Reuniunii Mariane.

Vecernia de Luni s'a ținut la Rușeni, unde iarăși a venit în procesiune și cei din Hrip. Sub vecernie s'a ținut predică și după vecernie Paraclis. Marți la Sf. Liturgie s'au mărrurisit și cuminecat iarăși o mulțime de credincioși. De toți, în parohie și filie, *sau mărrurisit și cuminecat 385 credincioși*.

Iată pe scurt cum au decurs sf. Misiuni, cari într'adevăr sunt binefaceri d-zetești. Precum ploaia, face să înverzească și să rodească pământul uscat și însetat, astfel sf. Misiuni, prin cuvântările ce se rostesc schimbă sufletele, le fac roditoare de fapte bune, le pregătesc la mântuire. În urma Sf. Misiuni credincioșii cercetează mai des sf. biserică nu numai în Dumineci și sărbători, ci și în zile comune; încetează sudălmile, blestămurile, cari azi sunt atât de obicnuite, încetează certurile în familii etc. Mai departe, ca rezultat al sf. Misiuni vorbesc mai eclatant faptele frumoase săvârșite de credincioși, și cari s'au arătat în 26 Oct. a. c., când s'au sfințit în parohie 3 cruci. Una redicala de Reuniunea Mariană, o cruce frumoasă de piatră care a costat 18000 Lei ceea ce, deși nu e o sumă așa de mare, dar totuși între împrejurările fi-

nanciare de azi, este o jertfă frumoasă. S'a ridicat o cruce în biserică întru amintirea sf. Misiuni, și alta la hotar. În filială asemenea, Reuniunea Mariană a ridicat o cruce în biserică în amintirea sf. Misiuni. Afară de acestea *Maria Pane cu soful Vasile Pane* a făcut o *fundație de 10.000 Lei*. Cu aceasta ocaziune s'au reparat veșmintele bisericești și s'au făcut mai multe lucruri frumoase. Iată dară, ce produc sf. Misiuni și ce produc Reuniunile.

La aceste lucruri frumoase a contribuit mult Sf. Sa Părintele Egumen, care prin un zel deosebit și prin vorbirile pătrunzătoare a cucerit inimile ascultătorilor. Tot la fel Sf. Sa Părintele *Augustin Pop*, tot dela Mănăstirea Bicsadului, care a condus serbările din 26—27 Oct cu atâta dragoste și atâta căldură de par'că iarăși aveam Misiuni. La sărbătoarea Sf. Demetriu în parohia Rușeni la Sf. Liturgie a ținut două predici una după Sf. Evanghelie, alta după sfințirea crucilor vorbind la crucea de Misiuni despre însemnătatea crucii redicată în amintirea sf. Misiuni. La vecernie a predicat despre suferințele Mantuitorului Isus.

Duminecă în filiala Hrip la sf. Liturgie iarăș s'a ținut două predici, una despre moarte, alta despre

sf. Cruce de Misiuni. La vecernie, care s'a ținut în parohia matre a fost ultima predică de încheiere.

Cu aceasta ocaziune, cu toate că în 6 și 13 Oct. și-au făcut credincioșii mărturisirile lor lunare, totuși s'au mărturisit și cuminecat 142 în parohie și filie.

Cine nu vede aici binecuvântarea cerească asupra sufletelor, cari sunt expuse, mai ales în zilele de azi la grele încercări. Nu există chestiune mai importantă decât mântuirea sufletelor; pentru ajungerea acesteia cele mai potrivite mijloace sunt înființarea Reuniunilor pii și ținerea sf. Misiuni, conduse de preoți călugări, ori misionari, cari știu pătrunde în sufletele ascultătorilor.

Și cum rezultatul acestor Misiuni în mare parte se atribue Sf. Sale Părintelui Egumen *At. Maxim* și Părintelui *Augustin Pop*, și pe aceasta cale le aduc în numele credincioșilor mei mulțumită, cerând dela bunul D-zeu darul Spiritului Sfânt asupra muncii lor care o depun pentru mântuirea sufletelor și pentru binele și înflorirea sf. noastre Biserici.

Rușeni la 8 Nov. 1929.

N. CÂMPIAN paroh.

O lămurire.

Primum spre publicare următoarele:

Referindu-mă la cele scrise în articolul „Cum ni se fură sufletele” din No. 13-14 al „Vestitorului” vă rog respectuos, binevoii a da loc următoarei rectificări:

Este legitimă revolta autorului P. T. și sum și eu tot atât de scârbit în sufletul meu în fața lucrurilor criminale săvârșite în colonia „*Colonel Paulian*”.

În interesul adevărului, însă, declar și subliniez, că nu sum părtaș în furtul sufletelor, — atribuit, în parte, și mie ca protopop și fost senator „*averescan*”, precum spune d-l autor. Colonia din întrebare n'a aparținut districtului meu. Icoana clară a mișelilor și a lucrurilor criminale ce se petreceau în colonie, am avut-o numai atunci, când cu finele lunii Iulie 1928 mi s'a ordonat din partea Preav. Ord. No. 1878/1928 ca în calitate, de delegat episcopesc să cercetez lucrurile din colonie.

În atare calitate am sondat terenul imediat, — și având icoana clară a situației, mi am format convingerea întemeiată, că la rezultatul dorit nu se poate ajunge, decât numai prin anchetarea lucrului prin o comisiune mixta (credincioșii-coloniști erau sub cea mai grozavă teroare — amenințați cu expulsare). În ziua de 10 August 1928, m'am și prezentat la d-l prefect al județului, și protestând în modul cel mai energic contra uneltirilor ortodoxe — și în special a organelor Ref. Agrare, — am cerut anchetarea lucrului prin o comisie mixtă. Fostul prefect, adânc revoltat și el, a ordonat să se ia imediat dispozițiunile necesare; — când coto, aflându-se că colonia aparține județului Sălaj, a regretat că nu are competența de a ordona ancheta cerută.

Cazul l-am raportat Preaveneratului Ordinariat, și prin o propunere motivată — am cerut să se intervină chiar la In. Minister a se ordona o comisiune mixtă de anchetare.

După toate aceste în ziua de 18 August 1928 am fost absolvat de însărcinarea primită.

Intrucât la urmă, colonia din întrebare, prin gr. Rescris al Preaveneratului Ordinariat cu No. 1721/1929 a fost afiliată la parohia Doba, și în urmăre adnexată districtului meu, — pregătind terenul, în duminica de 1 Sept. crt. însoțit de doi frați preoți, am început lupta împotriva invaziunilor criminale, și de atunci în toate duminicile și sărbătorile se țin misiuni populare prin preoții districtului meu după un plan bine stabilit.

Dispozițiunile luate precum și rezultatul ajuns se pot vedea din rapoartele mele înaintate Preav. Ord. sub. No. 336/1929, 351/1929 și 368/1929.

Astăzi situația în colonie este cu totul alta.

Valorosul prefect al județului nostru a avut curajul să trezească la realitate și să izbească cu arma legii — pe care o respectă — pe aceia cari în loc să își depună toate puterile sufletului ia slujba patriei — împlinindu-și datorințele cu devotament — au maltratată și au brutalizat pe bieții oameni pentru credința lor sfântă, iar credincioșii noștri scăpați astăzi de coșmarul îngrozitor ce apăsa asupra lor dând laudă și mulțumită Marelui Dumnezeu, cu însuflețire spun: „nu este pre pământ putere care să ne rupă de credința noastră sfântă strămoșească — dată nouă prin Maica Roma”.

Credincioșii, cu nerăbdare așteaptă ancheta pentruca, de o parte să li se dea prilejul să-și mărturisească credința în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, iar de altă parte, pentruca să ajungă în proprietatea loturilor date pentru o biserică neexistentă făurită prin înșelăciune și falș.

Despre asta de altă dată.

Arhidiacon Romul Buzillă, protopop

AVIZ!

Se aduce la cunoștința tuturor, îndeosebi a On. Cler, că în Oradea a luat ființă Banca diecezană: „**Unirea**” Societate pe Acțiuni, cu un capital de 7.500.000 Lei.

Aceasta Bancă are de scop o fructificare mai rentabilă a diferitelor fonduri și fundațiuni diecezane făcând însă, bineînțeles, și operațiuni bancare: primește depuneri cu cele mai favorabile dobânzi; dă împrumuturi cambiare și ipotecare cu cele mai favorabile condițiuni.

Oricine va înțelege că Banca **Unirea S. A.** înseamnă un nou și important factor de dezvoltare economică în dieceza noastră, unde cei vizați la ajutor bănesc vor găsi sprijin pe lângă condițiunile cele mai avantajoase. Dată fiind garanția morală și soliditatea conducerii Banca Unirea are să devină unul dintre cele mai sigure institute bancare din țară.

On. Preoțime e rugată a lua act despre această înființare și a îndruma pe cei interesați spre acest institut economic și financiar al Diecezii.

Banca „Unirea” S. A. s'a deschis la 1 Oct. c. și e situată în str. Pavel No. 2.

HÖNIG FRIDERIC

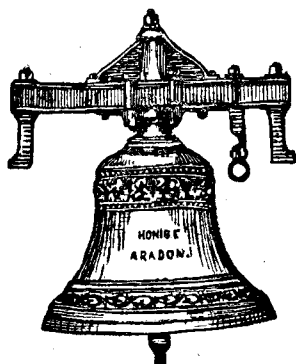
ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

Fabricarea clopotelor

din cea mai bună calitate, execută repede, prompt și cu garanție de lungă durată. La cerere trimite prospecte detaliate Fabrică de clopote, ventilile, pompe și toffelul de turnătorii de metal.

UZINELE METALURGICE S. A.

TIMISOARA, IV. STR. ANDREI MURESANU 3.
Telefon 23-42 Telefon 23-42

NOU!

JEAN CARRÈRE

NOU!

TRIUMFUL PAPAȚĂȚII

Tradusă de Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur”, Oradea.

CUPRINDE:

Prefață, de Pr. Dr. Al. L. Tăutu — Pentru ce este Roma eternă — Tu es Petrus — Petru și Cezar — Chestiunea Romană — Spre viitor; Adaos: Legea garanțiilor — Tratatul din 14 Febr. 1929 între sf. Scaun și Italia — Concordatul cu Italia — Statul papal — Lista papilor și a împăraților. — Prețul Lei: 100 — :: Se poate comanda dela Seminarul Teologic, unil, Oradea, Parcul St. cel Mare No. 8.

Către On. Abonați!

Foarte mulți dintre On. abonați ni se plâng că nu primesc regulat „Vestitorul”. Se face cunoscută tuturor că de aici se trimite revista regulat. Nu înțelegem ce poate să fie piedeca, cu atât mai vărtos, că sunt unele parohii unde s'a trimis de două și de trei ori acelaș număr reclamat, și nici odată n'a ajuns la destinațiune. Rugăm insistent pe On. abonați, cari nu primesc regulat revista, să cerceteze la postă să vadă unde este pledeca, pentru că de aici se trimite tuturor.

Redacția.

